

Kalpleri geliřtiren müzik

Venezuela Simón Bolívar Senfoni Orkestrası

şef
Christian
Vásquez

İyi müzik sadece iyi müziktir; ancak kimi zaman da dinleyicisinden icracısına, dokunduğı yaşamları değiştirir, geliştirir. İş Sanat sahnesi 6-7-8 Nisan 2022’de, 22. sezonun birbirinden özel ve anlamlı 3 konserine, Venezuela Simón Bolívar Senfoni Orkestrası konserlerine ev sahipliğı yaptı. Yaklaşık 150 müzisyenden oluşan orkestra Christian Vásquez ve Andrés David Ascanio yönetiminde, farklı programlardaki konserlerle dinleyicisine akıllardan kolay kolay çıkmayacak 3 gece yaşattı.

Yaşama müzikle meydan okumak: El Sistema

Venezuela Simón Bolívar Senfoni Orkestrası’nın tüm dünyaya ilham veren, özel bir hikâyesi var. Hikâyenin başlangıcı El Sistema’nın kuruluşuna, 1975 yılına uzanıyor. Venezuelalı müzisyen, eğitimci ve orkestra şefi José Antonio Abreu bir gün 100 gençle çalışabilmek amacıyla 50 nota sehпасı içeren bir bağış elde ediyor. Prova mekanına geldiğinde ise karşısında sadece 11 genç buluyor. Vazgeçmek yerine bunu bir meydan okuma olarak kabul ediyor ve o gece orada bulunan 11 gence onları dünyanın en iyi orkestralarından biri haline getireceğine söz veriyor.

11 ÇOCUKTAN 1 MİLYON MÜZİSYENE

El Sistema, Venezuela’nın sosyal imkanların kısıtlı olduğı “barrio” bölgelerinde yaşayan çocukları başarılı müzisyenlere dönüştüren bir sosyal girişim hareketi. Yoğun bir müzik eğitimi almalarını sağlarken, kişisel gelişimlerine de katkıda bulunuyor. Bugüne dek bir milyona yakın çocuğun yaşamını değiştiren El Sistema’nın “başarı hikâyeleri” arasında Los Angeles Filarmoni Orkestrası müzik direktörü Gustavo Dudamel’in yanı sıra orkestra şefleri Christian Vásquez ve Andres David Ascanio da yer alıyor.

KENDİ ŞEFLERİNİ YETİşTİREN ORKESTRA

Christian Vásquez, ilk kez 8 yaşındayken Simón Bolívar Senfoni Orkestrası’nın bir provasını izlemiş ve dört hafta sonra kendini orkestrada keman çalarken bulmuş. 16 yaşında ise orkestra şefliğı yapmaya başlamış. Andrés David Ascanio, 2004’te trompet grubuna seçildikten sonra, José Antonio Abreu’dan orkestra şefliğı eğitimi almış. Bugün El Sistema’nın müzik direktörü ve dünyanın en büyük orkestrası olarak Guinness Rekorlar Kitabı’na giren El Sistema Gençlik Orkestrası’nın konserlerini yönetiyor.

POYRAZ BALTACIGİL’DEN KALBE DOKUNAN DVOŘÁK YORUMU

6 Nisan’da gerçekleşen konserin 1. bölümünde Christian Vásquez yönetimindeki orkestra ile çellist Poyraz Baltacıgil’in solist olarak yorumladığı harikulade bir Antonín Dvořák Çello Konçertosu performansı dinledik. Başarılı müzisyenlerle dolu bir ailede büyüyen Poyraz Baltacıgil, çocukluğunu bu konçertoyu dinleyerek geçirmiş. Teknik olarak çalması en zorlu konçertolardan biri, Poyraz Baltacıgil’in teknik ve duygunun iç içe geçtiğı performansı ve orkestranın dengeli eşliğıyle içimize işleyen bir yoruma dönüştü. Poyraz Baltacıgil’in orkestra ve şef Vásquez ile kısa zamanda

yakaladığı uyuma da şapka çıkarmalı.

ORKESTRAYLA BAŞ BAŞA PROKOFYEV 5. SENFONİ

Gecenin 2. bölümünde sıra, şef Vásquez yönetiminde Prokofyev’in 5. Senfonisi’ndeydi. İkinci Dünya Savaşı’nın sonlarına doğru yazılan, cesaret, zafer ve özgürlüğün izlerini yansıtan eser, şef Vásquez’in batonu altında orkestrayı adeta yekpare bir enstrümana dönüştüren, sarmalayıcı bir bütünlükle icra edildi. Bitmeyen alkışların üzerine orkestra West Side Story’den Mambo’yu, adeta imzaları haline gelmiş eğlenceli show’uyla yorumlayınca bir sonraki konser için de bir parmak bal çalmış oldu.

AMERİKA’NIN MÜZİKAL HARİTASINDA YOLCULUK

7 Nisan gecesi gerçekleşen ikinci konserde, programda Amerika kıtası bestecilerinin eserleri vardı. Andrés David Ascanio yönetiminde gerçekleşen ilk bölüm, Leonard Bernstein’in Candide uvertürü ile başladı, Antonio Estévez’in Mediodia en el Llano, Evencio Castellanos’un Santa Cruz de Pacarigua ve orkestranın kurucu üyelerinden Paul Desenne imzalı El Caimá ile devam etti. Christian Vásquez yönetimindeki 2. bölümde Silvestre Revueltas’ın aslen bir film için bestelediğı orkestra süiti La Noche de los Mayas ve Leonard Bernstein - Symphonic Dances from West Side Story yorumunu dinledik.

KALBİN TAM TAMLARI

Her biri farklı hikâyeler anlatan eserlerde, enstrümanlar da sıklıkla değişti, orkestra ritmin öne çıktığı devasa bir hikâye anlatıcısına dönüştü. Tumkul, güiro ve caracol (deniz kabuğı kornosu) gibi Latin müziğine özgü vurmalı çalgılar, kalbimizin tam tamlarına eşlik etti. La Noche de Los Mayas’ın “Noche de Yucatán” bölümünde nefesler tutuldu. (Kendimi bir kabile ri-

Sevgi Olgac

tüelinde gibi hissettiğim bu bölümde gerçek bir Maya melodisi kullanılmış.) Bir kiliseye ithafen bestelenmiş Santa Cruz de Pacarigua’daki kilise çanları, üflemeli ve yaylılarla genişleyen katmanlı akış, orkestranın farklı eserler arasında “dans ederek” süzülüşü, her iki orkestra şefinin de eserleri notalardan değil ezberden, kalp kavrayışıyla, “by heart” yönetmesi... Ve Venezuelalıların “bizim gerçek milli marşımız” dedikleri, 3. encore parçası Alma Llanera’yı sözleriyle eşlik ederek çalan müzisyenler, sihirli bir etkiyle hafızamdaki yerlerini aldılar.

ÇOCUKLAR İÇİN KURULMUŞ ORKESTRADAN ÇOCUKLARA ÖZEL KONSER

Serinin son ayağı olan 3. konser, 8 Nisan akşamı konservatuarlar ve güzel sanatlar liselerinin müzik bölümü öğrencilerine özel ve ücretsiz olarak gerçekleşti. İlk bölümü yöneten orkestra şefi Andrés David Ascanio geceye başlarken çocukken girip yetiştikleri orkestra ile serinin en çok önem verdikleri konserini, çocuklar için gerçekleştirmekten heyecan duyduklarını zarif bir giriş konuşması ile aktardı. Genç dinleyicilerin konser boyu süren dikkat ve enerjisi, orkestra ile kurduğı bağ, bana müzikal gelişimlerinde bu gecenin büyük izler bırakacağını düşündürdü.

YENİDEN BULUŞANA DEK

Venezuela barrio’larının çocukları kadar bizi de dönüştüren, kalbimizi geliştiren bu eşsiz orkestrayla yeniden kavuşmayı dört gözle bekleyenler için hemen ekleyelim: Konserlerden ilki 3 Mayıs, ikincisi ise 5 Mayıs tarihinde İş Sanat’ın YouTube kanalında ücretsiz olarak gösterimde olacak. Ben bir süre daha “joropo” stilindeki Alma Llanera’nın ritmiyle salınmaya ve bir sonraki sefer eşlik etmek üzere sözlerini ezberlemeye devam edeceğim.

Yeniden buluşana dek...

çellist
Poyraz
Baltacıgil